BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYALİZM İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SIYASI HABER VE YORUM DERGISI SAYI: 265 6 MAYIS 1980 10 LIRA

1 mayıs'tan sonra bir kere daha:

BİRLİK, DAYANIŞMA ve MÜCADELE!

1 Mayıs 1980 de geride kaldı. Kimden ne aldı, kime ne verdi, çıkarılacak dersler ne? Kuşkusuz tüm bu sorulara gerekli yanıtlar verilecek. Bu satırlar böyle bir değerlendirme için değil, ama kimi hatırlatmalar ve kimi çarpıtmalara işaret etmek için yazıldı.

Türkiye İşçi Partisi, 1 Mayıs öncesi üç temel slogan saptamıştı: 1- Bütün Türkiye 1 Mayıs alanıdır. 2- İstanbul terkedilmeyecektir. 3- Kutlamaların kitleselliği gözetilmelidir.

Türkiye 1 Mayıs 1980'e bir kısmı sıkıyönetim kapsamı içinde olan 30 ilde kutlamaların yasaklandığı ve kutlamaya kalkanların can güvenliğinin tehdit edildiği bir ortamda girdi. Kimi illerde serbest bırakılan kutlamalara ise memur, öğretmen ve öğrencilerin katılmaları yasaklandı.

30 Nisan'da yasaklamaları protesto eylemleri bir çok il ve ilçeye yansıyan bir biçimde ve etkinlikte yapıldı. Sayılar hesaplanırken, özellikle Maden-İş ve Tekstil sendikalarının en önemli işyerlerinde esasen grevde oldukları unutulmamalı.

Ve nihayet CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in kutlamaların yasaklanmasına arka çıkması ve protesto eylemlerine açık tavır alması demokratik güçlerin değerlendirilmesi açısından dikkate alınması gereken önemli bir etken oldu.

Tüm bunlara karşın, şu ana kadar gelen bilgilere göre Türkiye İşçi Partisi'nin yaptığı saptamalar doğrulanmaktadır. Tüm yurt sathında kimi il ve ilçelerde gerçekten etkin ve yaygın bir biçimde, kimi il ve ilçelerde ise, can güvenliği tehditlerinin gölgesinde kararlılığın bir göstergesi olacak biçimde kutlamalar yapılmıştır.

İstanbul'da da kutlamaların yapıldığı, hem de oldukça yaygın bir biçimde yapıldığı; yani "terkedilmediği" görülmektedir.

Kutlamaların kitleselliğine gelince, bu her zaman sınıf güçlerinin öznel gelişkinliğinin ve mücadelenin somut koşullarının bir ifadesi olarak anlam kazanmaktadır. Nasıl Şili'de "halk Cephesi" koşullarında alanları dolduran yüzbinlerin yerini bugün korsan gösteriler almışsa, 1976 1 Mayısının yerini de yukarıda işaret edilen türde kutlamaların alması kaçınılmazdır. Buradan hiç kimse kutlamaların etkinliğini gölgeleyecek yorumlar çıkaramaz. Tam tersine, 1976'da 1 Mayıs alanını dolduran yüzbinlerin bugün geldiği yer, tüm ağırlaşan koşullara karşın, bütün Türkiye'yi 1 Mayıs alanı haline getirmek olmuştur.

1 Mayıs'ı 1925 tarihli "Takrir-i Sükun" yasasına dayanarak "Bahar ve Çiçek Bayramı" olarak benimsetmeye çabalamak boşunadır. 1 Mayıs, 1980'de bir kere daha işçilerin, emekçilerin, aydınların ve gençlerin dünya proletaryasıyla "Birlik, Dayanışma ve Mücadele" günü olarak kitleselleşmiştir.

Nasıl 1 Mayıs 1979 "sokağa çıkma yasağı"nı kırdıysa, 1 Mayıs 1980 de tüm Türkiye'de 1 Mayıs'lar üzerine konan yasağın kırılmasında önemli bir etken olmuştur.

Demokrasi güçleri arasındaki Demokrasi Cephesine ulaşacak eylem birliğinin önünde pek çok sorun olduğu, ama bunların aşılabileceği 1 Mayıs'ta bir kere daha görüldü. Şimdi alınan derslerle DİSK yöneticileri ve tüm 1 Mayıs tutuklularının özgürlükleri için mücadele başta olmak üzere, emperyalizme ve faşizme karşı, işsizliğe ve yoksulluğa karşı demokrasi güçlerinin eylem birliğini daha da geliştirmeleri öncelikli bir görev olmaktadır.

Son olarak bir konuya daha işaret edelim. 1 Mayıs sadece sosyalist ülkelerde kutlamalara devletin de katıldığı aynı zamanda ulusal bir bayramdır. Kapitalist ülkelerin hiç birisinde 1 Mayıs kutlamalarına devlet katılmaz. Ne var ki, İstanbul'da hem de her çeşit gösteriye kapatılmış olan 1 Mayıs alanında ordunun bando mızıka takımı gösteriler yapmış ve geçen sene olduğu gibi meydana gene alay sancağı çekilmiştir. İkinci bir çelişki de Sıkıyönetim Komutanlığının her tür gösteriye koyduğu yasak dikkate alınmamıştır. Kısaca bu yasak açıkça çiğnenmiştir. Olayın elbette bir anlamı vardır. Ve bu anlam çok açıktır. Her türlü eyleminden dolayı Başbakan'a karşı sorumlu olan Sıkıyönetim, bu uygulamasıyla açıkça bir sınıfın hak ve özgürlüklerine karşı gövde gösterisi yapmıştır. Kimbilir belki de "1 Mayıs'ı kutlayacaksak biz kutlarız" demek istemişlerdir.

1 Mayıs 1920'de işgal altındaki ve kutlamaların yasaklandığı İstanbul'da işçi sınıfı şöyle haykırıyordu:

"1 Mayıs, 1 Mayıs ilk dileğimiz / Yaşatacak seni tunç bileğimiz!". Bugün de böyle haykırılıyor.

Bir kere daha birlik, dayanışma ve mücadele!

YAVUZ ÜNAL

ECEVİT NEYİN PEŞİNDE?

Türkiye'nin emekçi yığınları, AP iktidarının gerici-faşist saldırı ve uygulamalarına, halkı daha da yoksulluğa iten ekonomik "önlemleri" ne, Anayasa'yı geriletmek, çeşitli baskı yasaları ile demokratik hak ve özgürlükleri tamamen rafa kaldırmak tertip ve girişimlerine karşı, CHP yönetiminin neden ciddi ve etkin bir muhalefetin içine girmediğini, neden "ılımlı" bir takım karşı çıkışlarla yetindiğini gittikçe daha yakıcı bir biçimde sormaya başladıkları bir zamanda, özellikle demokrasi mücadelesinin 1 Mayıs'ta odaklandığı son haftalarda; bu sorulara Ecevit'ten oldukça açık bir cevap geldi:Ecevit, işçi sınıfının 1 Mayıs'ı kutlama kararlılığını gereksiz ve sorumsuz bir inatlaşma olarak görüyordu. Türkiye'nin çok daha önemli sorunları vardı ve böyle bir dönemde işçi sınıfı 1 Mayıs'ı kutlama gibi "önemsiz" konularda direnmemeliydi. Zaten CHP'li işçiler böyle bir direnişe katılmayacaklardı. "Bir takun sendika liderleri"nin "sorumsuz" davranışlarının peşinden gitmeyecekleridi.

30 Nisan günü, işçi sınıfı 1 Mayıs yasaklamalarına karşı üretimi durdurma silahını kullandığında Ecevit'in tutumunda daha büyük bir açıklık görüldü. Ecevit, direnişin kesinlikle karşısındaydı. Partisinin tüm olanaklarını kullanarak - örneğin CHP'li belediye yönetimleri eliyle - fülen direnişi kırma çabasının içine girdi. Ona göre, 1 Mayıs'la ilgili tüm direnişler, işçi haklarını kısmak isteyenlere fırsat verecekti. Oysa işçilere en geniş demokratik hakları CHP getirmişti. Şimdi de bu demokratik hakların güvencesi CHP'ydi vs. vs..

Bu arada 25 CHP'li parlamenter 1 Mayıs'ın yasalaşması için bir öneri hazırladıklarını açıkladılar. Ecevit buna da şiddetle karşı çıktı. "Bazı CHP'li milletvekillerinin böyle yüzeysel konularla uğraşmalarını ve bunu solculuk sanmalarını" yadırgamıştı. Hele bazı CHP'li parlamenterlerin 1 Mayıs kutlamalarına katılmalarına kesinlikle izin verilemezdi.

Bir zamanların "demokrasi havarisi" Ecevit'in bu sert çıkışının anlamı neydi? Ecevit, 1 Mayıs'ın kutlanmasının demokrasi mücadelesi açısından taşıdığı önemi görmüyordu. Ama bu telaşlı çabalarının nedeni sadece bu muydu?

Eğer bütün bu çıkışlarda sürekli olarak, "terörün AP iktidarı döneminde daha da arttığının, iktidarın terörü kışkırttığının" vurgulandığı gözönüne alınırsa, Ecevit'in başka hesapların peşinde olduğu yargısına varmak hiç de zor olmayacaktır

Nedir Ecevit'in hesabı? Niye bir yandan ısrarla AP iktidarını terörü önleyememek, tersine daha da yoğunlaşmasına sebep olmakla suçlarken, öte yandan da işçi-emekçi kesimlerin en küçük demokratik kıpırdanışlarına böylesine büyük bir tahammülsüzlük gösteriyor?

Bu, temel sorudur. Ve bu temel sorunun cevabını, Ecevit'in "demokrasi havarisi" olarak seçim meydanlarına çıktığı 73'lerden bu yana çizdiği siyasi grafikte bulabilmek olanaklıdır.

Ecevit, demokratik istemleri cevaplayan çıkışlarla emekçi halkın yı ğınsal desteğini aldığı 73 seçimlerinden bu yana, iktidar olanağının bütün ağırlığını emperyalizme ve onun işbirlikçisi büyük sermayeye güvence verme hesaplarının üzerine yatırmıştır. Bütün bu süreç boyunca, hep işçi-emekçi kitlelere sırtını çevirip büyük sermayenin politikasını izlediğini işçi-emekçi kitleler yaşayarak gördüler. Hiçbir zaman kendilerinden oy desteği aldığı kitlelerin politik desteğini iktidarda da arkasına alıp büyük sermayeye tavır alma politikasına yönelememiştir. Politikasının özü, her zaman, büyük sermaye kesimlerine, "işçi emekçi kitlelerin muhalefet sesini ben kısabilirim. Beni desteklerseniz çıkarlarınız daha fazla gelişir" güvencesini vermek olmuştur. Aynı süreç boyunca bir yandan da işçi-emekçi kitlelerin demokratik istemlerine sahip çıkar görünen Ecevit politikası, bugün gelmiş tam bir sağ teslimiyete dayanmıştır. Ancak bütün bunlara rağmen Ecevit, emperyalizmin ve büyük sermayenin tam desteğini sağlayamamıştır. Ayrıca son seçimlerde de görüldüğü gibi, kitlelerin desteğini de artık büyük ölçüde yitirmeye başladığı ortadadır. Bugüne kadar izlemeye çalıştığı ikili politikasını bundan böyle de sürdürmesi büyük ölçüde güçleşmiştir. Artık iktidar yolu olarak büyük sermayeye tam teslimiyeti seçme noktasına gelmektedir. İşte, Ecevit'in son günlerde demokrasi güçlerine ve işçi sınıfına karşı takındığı sert tutumun anlamı...

Bugünlerde Demirel iktidarının ömrü daha çok tartışılıyor. Bu tartışmanın içinde Ecevit'in tutumunu anlamak hiç de zor olmasa gerek.

Üzerinde durulması gereken ayrı bir konu da, Ecevit'in "işçilere en geniş demokratik hakları CHP'nin getirdiği" iddiaları... İşçi sınıfı bu iddiayı yıllardır dinliyor. Ve artık hiç de inandırıcı bulmuyor doğrusu. Özellikle Ecevit'in demokratik hakların korunması ve geliştirilmesine karşı takındığı gerici tutumuyla birlikte bu iddiayı bir kez daha yinelemesi, kendisi açısından bir tahlilsizlikten başka bir şey değildir. Ama önemli bir anlamı da vardır. Ecevit, bu sözleriyle ve "işçilerin demokratik haklarına uzanan eller, karşılarında CHP'yi bulacaklardır" yollu açıklamalarıyla, bir yandan işçi-emekçi kitlelerin desteğini yitirmeme hesapları peşindedir. Böylece, demokratik mücadele karşısında kesin gerici bir tavır alırken, bu tavrını demagojik bir demokrasi lafazanlığıyla gizlemeye, işçi-emekçi kitlelerin denetimini hâlâ elinde tuttuğunu, tutabileceğini büyük sermayeye göstermeye çalışmaktadır.

Türkiye işçi sınıfı, demokratik hak ve özgürlükleri, ancak bizzat kendi mücadelesiyle elde edebileceğinin bilincine varalı çok oluyor Ecevit'in "önemsiz" saydığı 1 Mayıs kutlamalarının demokrasi mücadelesi açısından taşıdığı önemin bilincinde olduğunu göstereli daha bir hafta bile geçmedi. Hem de Ecevit'in demokrasiyi rafa kaldırma girişimlerine pervasızca omuz verdiği günlerde...

CHP TABANININ
DEMOKRATİK SESİ

Bütün bu göstergeler, CHP'nin demokrasi mücadelesi açısından artık defterden silinmiş olduğu anlamına kesinlikle gelmiyor. Gelmemeli. CHP ve özellikle bu partinin işçi-emekçi kitle tabanı. demokrasi mücadelesi açısından bugün her zamankinden fazla önem taşıyor, demek de bir abartma sayılmamalı.

CHP'nin tabanında gerçekten yurtsever, gerçekten demokrat, faşizme ve emperyalizme kesin tavır alma konumunda yığınlar vardır. CHP programının - Ecevit tarafından hiçbir zaman tam olarak uygulanmayan bu programın - emperyalizme ve tekellere karşı yönünün varlığı, biraz da bu tabanın etkisi sonucudur. Ancak CHP açısından önem taşıyan sadece bu taban mı? Kesinlikle değil.

Büyük ölçüde bu tabanın da etkisiyle, CHP içinde bir sol kanat muhalefetinin ortaya çıktığı öteden beri bilinir. Bugüne kadar pek şekillenmemiş bile olsa, bu sol kanadın CHP içindeki demokrat ve antiemperyalist unsurların sesini yansıttığı da bir gerçektir. Şimdi, Ecevit'in son günlerde ortaya çıkan gerici çıkışlarının karşısında yer alan bu sol muhalefetin daha belirginleştiğini, şekillenmiş bir hale gelme yoluna girdiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Demokrasi mücadelesi ve demokrasi cephesinin örülmesi açısından değerlendirilmesi gereken belli bir potansiyeli yansıttıklarını söylemek de...

HAYDİ DAYANIŞMAYA

● TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ BAŞKANLIK KURULU 1 MAYIS ÖNCESİNDE YOĞUNLAŞTIRILAN VE 1 MAYIS SONRASINDA DA SÜRDÜRÜLEN BASKI VE TERÖRE KARŞI BÜTÜN DEMOKRATİK GÜÇLERİ, ARALARINDAKİ BİRLİĞİ GÜÇLENDİREREK DİRENMEYE ÇAĞIRAN BİR BİLDİRİ YAYINLADI. TİP BAŞKANLIK KURULU'NUN BİLDİRİSİ ŞÖYLE:

"1 Mayıs 1980 emperyalizm ve tekelci sermayenin bütün baskı ve tehditlerine rağmen bütün Türkiye'de ve İstanbul'da kutlanmıştır. İşçi sınıfı, emekçi halk kitleleri 1 Mayıs'ı ülkenin dört bir yanında çeşitli gösterilerle kutladılar.

"1 Mayıs'a konulmak istenen yasağa karşı gerçekleştirilen 30 Nisan direnişi ve 1 Mayıs kutlamaları; işçi-emekçi kitlelerin zorbalığa boyun eğmeyeceğini bir kez daha gösterdi.

"Sıkıyönetim komutanlıkları, vali ve kaymakamlar 1 Mayıs'ta kitlelerin birlik, dayanışma ve mücadele için kararlılıklarını yasaklarla, ağır baskılarla önlemeye çalıştılar. 1 Mayıs öncesinde Partimizin Genel Merkezi, il ve ilçe binalarıyla sendikalar, demokratik örgütlerin merkez ve şubeleri arandı. Yayınlara, çeşitli bayrak ve flamalara yasadışı olarakel konuldu. Partimizin il, ilçe yöneticileri, üyeleri, sendika yöneticileri ve işyeri temsilcileri gözaltına alındı. Yüzlerce sosyalist, ilerici tutuklandı.

"1 Mayıs'ta estirilen terör havası; aramalarla, gözaltına almalarla sürdürülmek isteniyor. Türkiye'nin demokratik güçlerine nefes aldırmamak isteyen emperyalizme bağlı tekelci sermaye, 1 Mayıs öncesinde yoğunlaştırdığı baskı ve terörü 1 Mayıs sonrasında da sürdürüyor. DİSK yöneticileri, Partimizin yönetici ve üyeleri, yüzlerce sosyalist, demokrat tutukeverilerine dolduruldu.

"1 Mayıs'ta mücadele eden bütün demokratik güçler, bugün aralarındaki birliği ve dayanışmayı güçlendirerek mücadelelerini daha da güçlendirmek göreviyle karşı karşıyadırlar. 1 Mayıs'ta faşizmin ve gericiliğin işçi-emekçi kitlelere yönelttiği saldırıyı püskürtmek, 1 Mayıs tutuklularının serbest bırakılmasını sağlamak; demokratik hak ve özgürlükleri sonuna kadar savunmak demokrasi güçlerinin temel görevidir.

"Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu, bütün demokratik güç ve örgütleri aralarındaki eylem birliğini daha da geliştirmeye ve 1 Mayıs tutuklularıyla dayanışmayı güçlendirmeye çağırıyor."

GÜNDEMİN BAŞINDA

keskinleşen ve olgunlaşan

Faşizme karşı mücadelede, tüm demokrasi güçlerinin eylem ve cephe birliğinin ne denli önemli yeri olduğu, somut kazanımlar elde etmek için bu birliği yükseltmekten başka çıkış yolu bulunmadığı, 1 Mayıs 80'de bir kez daha açığa kavuştu. Burjuvazi, 1 Mayıs ın emekçi yığınların zihinlerine yer etmiş anılarını silip atmak, demokrasi güçlerine karşı kullanılacak bir mevzi daha kazanmak için, baskı ve yasaklamalara alabildiğine geniş ölçüde başvurmayı amaçlamıştı. Bu doğrultuda, 1 Mayıs öncesinde, özellikle resmi terör görülmemiş boyutlara ulaştırıldı. Yılgınlık ve tedirginlik havası, yığınlar arasında bilinçli bir biçimde körüklendi.

Burjuvazinin bu saldırıları karşısında, 1 Mayıs kazanımına sahip çıkılması bu kazanımın en yaygın biçimde yaşama geçirilmesi, işçi sınıfı ve tüm demokrasi güçleri açısından günün temel görevini oluşturuyordu. Bu görevin sırtlanabilmesinin başta gelen koşulunun ise, 1 Mayıs'ta en geniş birleşik eylemin örgütlenmesi olduğu açıklıkla vurgulanmıştı.

Bugün, verilerin sınırlılığına rağmen söylenebilir ki, 1 Mayıs '80 eylemlerinin, demokrasi güçleri açısından başarılı ve başarısız yanları, birleşik eylemin örgütlenmesi doğrultusunda atılan adımların olumluluk ve olumsuzluklarına paralel olarak gelişmiştir. Gerek 30 Nisan direnişi ve gerekse 1 Mayıs mitingleri ve gösterileri sırasında somut olarak görülmüştür ki, birleşik önderliğin damgasını vurduğu eylemler önemli başarı sağlamış, gericiliğin saldırıları göğüslenmiş, yasaklar kırılmıştır.

Ancak, işçi sınıfının ve tüm demokrasi güçlerinin eylem ve cephe birliği doğrultusunda atılan adımların henüz çok başlarında bulunulduğunu da bilmek gerekir. Birleşik eyleme duyulan ihtiyaç, tüm kesimlerce kavranmıştır ama, zaafların, grupçu tutumların, çocukluk hastalıklarının hâlâ aşılamadığı da ortadadır. Bu, gerek 1 Mayıs hazırlıkları sırasında, gerekse 1 Mayıs günü belirgin olarak gözlenmiştir. Bu noktada hemen şunu belirtmek gerekir ki, 1 Mayıs '80, eylemlere grupçuluğun damgasını vurmak için her türlü ayrılıkçılığı, ilkesizliği, bozgunculuğu ve keskinliği kendilerine bayrak edinenlerin kofluğunun bir kez daha yaşanması açısından önemli bir gösterge sunmuştur.

1 Mayıs '80 ve bağlı olarak 30 Nisan eylemleri öte yandan, hem işçi sınıfının sendikal hareketinin taşıdığı zaafların aşılabilmesinin ve hem de demokrasi cephesinin örülmesinin ve bu doğrultuda birleşik eylemlerin yaygınlaştırılabilmesinin başlıca yolunun, işçi sınıfının politik hareketinin birliğinden geçtiğini göstermesi açısından da önem taşımıştır. Türkiye İşçi Partisi, TSİP ve Birlik Dayanışma grubunun ortaklaşa düzenlediği miting ve gösteriler, işçi sınıfının politik birliğinin gerçekleştirilmesinin olanaklarının hızla olgunlaştığını belirlemesi yanında, demokrasi cephesinin çelik çekirdeğinin ancak böylesine bir birlikle oluşturulabileceğini, bu çekirdeğin etrafında daha geniş antifaşist güçlerin toparlanabileceğini de somutlamıştır.

1 Mayıs '80'de sınıf mücadelesi görece keskin bir boyut kazanmıştır. Hem burjuvazi, ve hem de işçi ve emekçi sınıflar bunun bilinciyle hareket etmişlerdir. Ve hem burjuvazi, hem de işçi sınıfımız ve tüm demokrasi güçleri, 1 Mayıs '80'den gerekli dersleri çıkarmışlardır, çıkarıyorlar. Ancak hemen vurgulamak gerekir ki, 1 Mayıs'ın bu ayırdedici önemi, bizi, onun sınıf mücadelesindeki yerinin fazlaca abartılmasına götürmemelidir. Daha az keskin olmayan mücadele günlerinin bizi beklediği bilinmelidir. Ve en önemlisi, bu daha az keskin olmayacak mücadele günlerine hazırlanmanın olmazsa olmaz koşulunun, demokrasi güçlerinin, yaşamsallığı 1 Mayıs '80'de iyice belirginleşen, eylem ve cephe birliğinin her düzeyde örülmesi olduğu dikkatle değerlendirilmelidir.

1 Mayıs'ta gözaltına alınanların ve tutuklananların salıverilmesi için geliştirilecek birleşik dayanışma eylemleri, bu açıdan önümüzdeki döneme yönelik bir ilk adım olarak ele alınmalıdır.

• h. bulut

ATEŞ HATTINDAKİ İLERİ KARAKOL:TÜRKİYE

● SAVUNMA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI'YLA TÜRKİYE'DE 12 ÜS KAZANAN ABD ÜLKEMİZİ ORTA DOĞU'DAKİ TEHLİKELİ GELİŞMELERİN DE İÇİNE ÇEKMEKTEDİR

● ANLAŞMA, TÜRKİYE'DEKİ TESİSLERE AMERİKAN BAYRAĞININ ÇEKİLMESİNİ DE HÜKME BAĞLAMAKTA VE "TÜRKİYE'DEKİ AMERİKA'YI" PEKİŞTİRMEKTEDİR.

Türkiye'de yığınların bilinçlenmesinden ve emekçi sınıfın güçlenmesinden ölesiye korkanlar, her yıl İşçi Bayramı 1 Mayıs yaklaştığında geleneksel söylevlerine başlarlar: 'Alanlarda, kentin yollarında kızıl bayraklarla dolaşılması, yabancı liderierin ya da düşünürlerin resimlerinin taşınması, sınıf temeline dayalı sloganların atılması, Türk milliyetçiliğine aykırıdır' diye...

Oysa aynı kişiler, altına imzalarını koydukları ve Türk ulusunun gelecekteki yazgısını bağladıkları bir anlaşmadaki maddelerin 'Türk milliyetçiliği'ne ne denli uygun olabileceğini düşünmezler, düşünseler bile gözardı etmeyi yeğlerler... Nitekim, Türkiye'yi Amerika Birleşik Devletleri ve onun simgelediği uluslararası emperyalizme daha bir bağımlı kılan; Savunma İşbirliği Anlaşması (SİA)' da da böylesine gözardı edilmek istenen bir bölüm yeralmakta ve 'Türkiye'deki Tesisler içindeki ABD güçleri karargahlarına Amerikan bayrağının çekilebileceğini' hükme bağlamaktadır. Egemen sınıfların ve onların sözcülerinin milliyetçilik anlayışı işte budur.

Aslında, geçtiğimiz Mart'ta imzalanan, ancak henüz Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin onayından geçmemiş olan SİA, Türkiye yi askeri alanda olduğu kadar ekonomik alanda da tam anlamıyla ABD' ye bağımlı kılar niteliktedir. Gerçekten de beş yıl süreli anlaşmanın, bundan önceki benzerlerinden bir farkı vardır. SİA'ya göre, 'ekonomiyle savunma konuları arasında yakın ilişkiler bulunmaktadır' ve 'sağlam bir savunmanın sağlam bir ekonomiye dayanması gerekmektedir!'

Bunun hemen ardından da (Md. 2), 'ABD hükümeti, Türkiye'nin kalkınma çabalarına karşılıklı mutabakata varılmış maddi ve teknik yardımları sağlamak için elinden gelen her türlü çabayı gösterecektir' sözleri yeralmaktadır.

Amerika eliyle, dış yardımlarla kalkınmanın (!) Türkiye'yi 30 yılda nereye getirdiği, Türk halkına — başta emekçi kesimler olmak koşuluyla — ne denli yükler ve onursuzluklar yüklediği ortada apaçıkken, yeni Amerikan yardımlarını kabullenmek ve dahası bunlara bel bağlamak ülkemizin geleceği açısından hiç de umutlandırıcı bir gelişme olmamaktadır.

BEKLEYEN TEHLİKELER:

Uzun süredir gelişmeleri, zaman zaman tavsatılarak sürdürülen SİA'nın geçtiğimiz Mart'ta ivedilikle imzalanıp daha TBMM'nin onayından bile geçmeden yürürlüğe sokulması, sanırız ki bir raslantı değildir. Türkiye'nin de içinde bulunduğu Orta Doğu'daki son gelişmelere kısaca bakıldığında bile, ABD'nin 'bölgedeki hayati çıkarları' bakımından Türkiye'yi nasıl bir amaçla kullanmak istediği anlaşılabilmektedir.

İran Devrimi'ni izleyen günlerde başlayan gelişmeler, ABD'nin bir 'sıcak savaşa' kadar sürüklenebileceğini kanıtlamaktadır. Nitekim SİA'nın imzalanmasının üzerinden bir ay kadar geçmiş ve ABD 'insancıl(!) amaçlarla' komşumuz İran'ın topraklarına asker sokmaya cüret etmiştir. Bu cüret nasıl bir fiyaskoyla sonuçlanmış olursa olsun, Türkiye açısından düşündürücülüğünü yitiremez. Şöyle ki, ABD bu harekata girişmeden önce, İran'a ulaşabilmesi için bölgedeki en kısa yolu seçse ve Türkiye'den örneğin İncirlik üssünü kullanma izni isteseydi ne olurdu (böyle bir iznin istenip istenmediği de kuşkuludur)?

Yanısıra, ABD'nin Orta Doğu'daki etkinliğini yeniden kurabilmek amacıyla son bir yıl içinde Mısır ile İsrail'i 'candan dostlar' gibi yakınlaştırmasına; Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat'ın Washington'a her türlü yardımı vaad etmesine bakıldığında Türkiye'nin önemi daha da belirginleşmektedir.

Unutulmamalıdır ki yakın bir geçmişte, hiç bir zaman somut olmayan varlığı, resmen de sona eren CENTO'nun yerine Türkiye-Mısır-Suudi Arabistan üçlüsünden oluşacak ve kuşkusuz ki kayıtsız koşulsuz ABD'yi destekleyecek bir yeni 'pakt'tan söz edilmekteydi. Bu ortaklıkta, Mısır'a yakın, ABD'yeyse çok yakın konumdaki İsrail'in 'gölge üye' olup olmayacağı da tartışmaya değer bir konudur.

Ayrıca, Amerika Birleşik Devletleri hem Sovyetler Birliği'ni (ve şimdiki durumda İran'ı) yakından 'denetleyebilmek', hem de Orta Doğu'dan Hint Okyanusu'na değin uzanan 'stratejik bölgeyi' kontrol etmek için bir dizi girişimin peşindedir. Umman ve Somali'nin Washington'a üs vermeyi önermeleri bunun bir parçasıdır... Üstelik, her iki ülkenin de üsler karşılığında, tıpkı Türkiye gibi, bazı ekonomik yardım umutlarıyla avundukları da bir gerçektir.

Türkiye, zaten NATO üyesi olmaklığıyla, içine atılmış olduğu tehlikelerin yanısıra, şimdi bir de 'ateş hattı' Orta Doğu'daki tehlikeli gelişmelerin içine çekilmek istenmekte, ve ne yazık ki buna gözleri kapalı atılmaktadır...

Savunma İşbirliği Anlaşması'nın Türkiye'ye 'güvence' sağlayacağını ileri sürenler, ABD'nin İran'da giriştiği eylemden gerekli dersi almalıdırlar. Yoksa, yardım ediyormuşcasına yaklaşan sözde dostların bir 'ileri karakolu' durumuna düşmekten kurtulma olasılığı zayıftır.

● tayfun dinçer

BULUT'un İNANCI KATİLLERİ BOĞACAKTIR!

Türkiye İşçi Partisi milletvekili adayı ve Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyesi Necdet Bulut'un katil sanıklarının duruşması Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 No.lu askeri mahkemesinde başladı. Miktat Şimşek ve 6 faşist bir süre önce yakalanmışlar ve Necdet Bulut'un bu canilerce öldürüldüğü açıklanmıştı. Sıkıyönetim mahkemesi askeri savcısı, iddianamesinde, "sağ ülkücü görüşü benimseyen sanıkların kendi görüşlerini paylaşmayan, karşıt görüşlü olarak bildikleri kişileri ve kendilerine yardımcı olmayan devlet görevlilerini şiddete başvurarak kendilerine bağlamak, sindirilip gerektiğinde yokedilerek etkisiz hale getirmek" doğrultusunda hareket ettiklerini ve bu amaca yönelik olarak "örgütlü ve planlı biçimde" eylemleri gerçekleştirdiklerine işaret etti ve bu eylemlerinden dolayı sanıkların ölümle cezalandırılmalarını istedi.

Necdet Bulut, 1978 Kasım'ında, Trabzon'da kurşun yağmuruna tutularak ağır yaralanmış, bir süre sonra kurtarılamıyarak ölmüştü. Bugün savcının iddianamesinden de bir kez daha anlaşılacağı üzere, Necdet Bulut'u katleden faşist caniler, eylemlerini örgütlü biçimde ve üstten emir alarak gerçekleştirmişlerdir. Gizli faşist terör odaklarının ardında hangi ellerin olduğu ise, bugüne kadar defalarca kanıtlanmış, ancak bu ellerin kırılması doğrultusunda adım atmak şöyle dursun, desteklenmiş, teşvik edilmiştir. Bugün Türkiye'nin bir numaralı sorununun terör olduğunu ve terörün kaynağında komünistlerin bulunduğunu ikiyüzlülükle haykıranların yüzlerindeki yalan perdesi çoktan indirilmiştir. Faşist canilerin, ve onları destekleyenlerin kendi ürünleri olan kan ve yalan denizinde boğulacakları gün uzak değildir.

NOT...

HAL VE GİDİŞ DÜN BUGÜN

Devletin önemli kademelerinde görevler yapmış tanıdık bir bürokrat geçenlerde şöyle diyordu:

"- Oyun üstüne oyun. Sürekli oyunlar, ama nereye kadar?"

Dürüst, namuslu bir demokrattı. Kısaca haysiyet sahibi biriydi de diyebiliriz...

Egemen güçleri kastediyordu. Tekelleri, bir avuç parababasını kastediyordu... Her gün ortalıkta gördüğümüz politik mutemetleri eliyle çevrilen gizil-açık, kanlı tertipli oyunların röntgenini okuyordu...

Aslında "oyun üstüne oyun" diye formüle edilebilecek tertip ve tezgahlar yumağının özünde, büyük bir güç gösterisiyle birlikte, göze görünür bir güçsüzlüğün, televizyon ekranlarına kadar yansıyan bıçkın pozlarla birlikte, açık bir süklüm püklümlüğün çelişkileri gözleniyor.

2 Mayıs günlü gazetelere bakmak, yeter de artar bu tabloyu görmek için. Sadece şu eksiktir:

"- 1 Mayıs'ta devlet napalm bombası da kullanacaktı."

O kadar çok "devlet" denildi ki,devlet gücünün, aslında sermayenin güç ve baskı aracı olduğunu kanıtlamak için daha başka bir şey yapılamazdı.

TARİŞ'te, daha sonra bir sivil polisin koyduğu anlaşılan bir adet tabanca bulunan atelyelere giriliyor. Gazetelerde sürmanşet:

"- Devlet TARİŞ'e girdi."

Silah, tank, top gölgesinde işçiler fabrikalardan çıkartılıyor, fotoğrafları görüyorsunuz, yanda başlık:

"- Devlet gücünü gösterdi."

Oysa o devlet, Lockheed Şirketi'nden rüşvet yiyenler konusunda sessizdir. O devlet, Abdi İpekçi cinayetinin ve yüzlerce, binlerce cinayet olayının arkasındaki düğümleri çözmekte suskundur. O devlet, bir takım holding temsilcilerinin Batılı iş ve ticaret ortaklarıyla birlikte Türkiye'de çevirdiği siyasal komplolar konusunda sağırdır. O devletin dışişleri bakanı, hem de televizyon naklen yayın yaparken, Meclis kürsüsünde "İsrail'in Doğu Akdeniz Dairesi Bakanı benim memurlarımla görüşmüş olabilir, ama benim haberim yok" diyebilmektedir. Bunu söyleyebilecek kadar pervasız ve denetimsizdir. Bugün bu devlette, Türkiye'ye "Küçük Amerika" yaftası yapıştırılmasında büyük çabaları olan eski bir Cumhurbaşkanı, yeni seçilecek Cumhurbaşkanı için bir takım komploların merkezliğini yapabilmektedir. O devlet, Orta Doğu'da Washington tarafından biçilen hangi rollere sürüklenmektedir?

İncelemeci Erol Ulubelen'in "İngiliz Belgelerinde Türkiye" adlı kitabının sayfalarını çevirirken, 1908'lerde İngiltere Dışişleri Bakanlığı'nın Osmanlı Devletine nasıl baktığını görüyoruz. Günümüzle kıyaslanması bakımından belki çok çarpıcı ilginçlikler taşıyabilir.

Örneğin Saray memurlarının İngiliz kayıtlarındaki sicilleri...

Bir kaçını okuyalım:

"Başkatip Tahsin Paşa Şahane bir katip ve jurnalci Sultan'ın her istediği anda vazifeye hazır, en büyük düşmanı İzzet Paşa. Evine su gibi akan parayı gayet müsrif bir ev halkı etrafa saçmakta...

"Birinci Mabeyinci Hacı Ali Paşa: Tipik bir eski Türktür. Budala, hemen hemen kara cahildir. Çok yüksek mevkiine rağmen bir hiçtir.

"Nuri Paşa, İkinci Mabeyinci: Yeni mektepte okumuş askeri bir şahıstır. Alman modasına uygun, çok doğru, sert bir şahıstır. Az zekidir.

"Ragıp Paşa: Sultan'a tesir edecek şahısların en önemlilerinden biridir. Ticari, endüstriyel yolları ve Saray'daki nüfuzunu kullanarak ve pratik oyunlarla büyük bir servet kazanmıştır. Muktedir ve olduk ça şerefli bir adamdır. İstanbul'daki İngiliz ticaret gruplarıyla yakın ilgisi vardır İngiliz menfaatine mütemayildir.

"Faik ve Emin Beyler Ragıp'ı taklit ederler. Türkiye'deki sanayi işleriyle olduğu kadar İngiliz tüccarlarıyla da yakın münasebetleri vardır Her ikisi de İngiliz partizanı sayılır

"Başvezir Ferit Paşa. İyi bir bakan olarak bazı kaliteli tarafları vardır. Hadiseleri çabuk kavrar ve çabuk karar verir. Mamafih politik ve genel bilgisi hudutludur. Bazı durumlarda ona itimad edilemez Devamlı Almanya'yı destekler.

"Mehmet Nabi Bey. Bugün Saray casuslarının en önemlilerinden biridir. Raporlarının kalitesi Sultan'ı memnun etmek ve ilgisini çekmek için hazırlanır. Harici görünüşünün bütün güzelliğine rağmen tamamen çürümüş bir insandır.

"Dahiliye Nazırı Memduh Paşa. Utanmaz derecede rüşvet yemesiyle şöhretlidir. Gayet dar kafalı ve Hıristiyanlara karşıdır. Muhtelif zamanlarda İngiliz menfaatleri lehine hareket ettiği görülmüştür. Hükümet içindeki Alman aleyhtarları, bütün Vekilleri Başvezire karşı birleştirmek istemektedirler."

O günün İngilteresi Osmanlı devlet adamlarını böyle görmektedir.

Ve 11 Ağustos 1908 tarihli 207 no'lu vesikanın 266 numaralı sayfasında da İngiitere Dışişleri Bakanlığından, İstanbul'daki büyükelçiye şu not geçilmektedir:

"- Türkiye'de olanlar öylesine harikadır ki, Anayasayı uzun müddet devam ettireceklerini sanmıyorum. Irklarının ve dinlerinin tesirine, yeniden şiddete ve düzensizliğe kayacaklardır. Bu vaziyet kudretli bir askeri diktatörlüğü doğurabilir, fakat şimdiden bunu kestirmek zordur."

Bunları okurken, 72 yıl sonra Amerikan gizli belgelerinde Türkiye'yi merak ediyor insan.

Ferhat Gün

1 MAYISLAR ENGELLE

Tarsus... TİP İlçesinde 1 Mayıs bayrağı yükseliyor.

Türkiye'de 1 Mayısların engellenemeyeceği bir kez daha kanıtlandı. Yıllardır üstü örtülen, işçi ve emekçilere yasak edilmeye çalışılan 1 Mayıslar 1976'dan beri önlenemez oldu. Burjuvazi tarafından kanla, terörle üstü örtülemeyen 1 Mayıslar, 1979 yılında sokağa çıkma yasağı ile engellenir samidi. Ancak işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketi bunu da boşa çıkardı. Böylece 1 Mayıs Alanı işçi ve emekçilere yasak edilmeye çalışılırken 1 Mayıs 1979'da tüm İstanbul'un 1 Mayıs alanı olmasının önüne geçilemedi. 1 Mayıs 1980'e gelindiğinde ise tekelci burjuvazi, sıkıyönetim desteğinde 1 Mayıs'ı tüm yurtta yasaklamaya çalıştı. Ama 1 Mayıs 1980'de hem İstanbul terkedilmedi, hem de tüm Türkiye 1 Mayıs alanı yapıldı.

30'u aşkın ilde sıkıyönetim ya da Valiliklerce yasak konmaya çalışılan 1 Mayıs, tüm yasaklamalara rağmen kutlandı.

DİSK'in 30 Nisan'da üretimi durdurma kararının hayata geçirilmesiyle başlayan 1 Mayıs 1980 mücadelesi, 1 Mayıs günü tüm yurda yayılan çeşitli eylemler ve gösterilerle pekiştirildi.

İSTANBUL TERKEDİLMEDİ

1 Mayıs 1980 gösterilerinin sıkıyönetimce yasaklanması duyurusundan sonra kentin çeşitli semtlerinde 29 Nisan'da başlatılan gösteriler 30 Nisan'da DİSK'in iş bırakma eylemi ile birlikte yaygınlık kazandı. Zaten grevde bulunan binlerce işçi yanında, 1 Mayıs'ın yasaklanması girişimini protesto eden işçi ve emekçiler farklı saatlerde iş bıraktılar. İETT otobüs ve temizlik işçilerinin iş bırakma eylemleri etkili olurken, diğer işkollarında da binlerce işçi ve emekçi üretimi durdurdu. Ayrıca İstanbul'un tüm üniversite ve yüksek okullarında, birçok orta öğrenim kurumunda forum ve boykotlar yapıldı. 1 Mayıs 1980 günü ise bilimsel sosyalistler görev başındaydı. Gaziosmanpaşa, Bakırköy, Kartal, Şişli ve Adalar ilçelerinde kısa süreli gösteriler yapıldı. Pankart asma, slogan atma ve konuşmalar şeklindeki bu eylemler haricinde kentin başkaca yerlerinde de buna benzer gösterilerin çeşitli gruplarca gerçekleştirildiği görüldü. Bu eylemlerden dolayı 600 kadar ilerici gözaltına alındı.

ANKARA: YASAKLAR BİR KEZ DAHA BOŞA ÇIKARILDI

1 Mayıs öncesinde, Ankara'da 1 Mayıs kutlamalarına izin verilmeyeceğinin açıklanmasıyla birlikte, baskı ve terör adım adım tırmandırıldı. Tüm alanlar ve kavşaklar, jandarma ve polis tarafından tutuldu, araçlar arandı, kimlik kontrolü adı altında Ankara halkına gözdağı verilmeye çalışıldı. Gerici, faşist iktidar tüm hesaplarını, 1 Mayıs'ta kimseye nefes aldırmamak, "devletin ne kadar güçlü olduğunu ispatlamak" üzerine kurmuştu.

Ama hesaplar boşa çıkarıldı. Başta işyerleri ve fabrikalarda çalışan işçi ve emekçiler olmak üzere, öğrenciler, öğretmenler, teknik elemanlar kararlılıklarını gösterdiler. 1 Mayıs'ın kendileri için taşıdığı önemin bilinciyle hareket ettiler ve yasaklamalarla 1 Mayıs kazanımının engellenemeyeceğini kanıtladılar. Ankara'da eylemler, 1 Mayıs'a konulmak istenen yasağın protesto edilmesine yönelik olarak 30 Nisan günü başladı. DİSK'e bağlı sendikaların örgütlü olduğu işletme ve fabrikalarda, ilerici memur hareketinin güçlü olduğu işyerlerinde protesto direnişi çeşitli yöntemler bir arada kullanılarak gelişti ve etkili oldu. Ankara Sular İdaresi, EGO'ya bağlı tüm işyerleri, TEK'e bağlı işyerlerinde tam gün iş bırakıldı. Otobüsler uzun süre çalışmadı. İller Bankası, DDY, Gümrük ve Tekel Bakanlığı, Sümerbank, Maliye Bakanlığı, Sayıştay, Et Balık Kurumu, DİE, Emekli sandığı, İmar ve İskan Bakanlığı vb. işyerlerinde ise, iş yavaşlatmadan, yemek boykotuna ve bildiri dağıtımına kadar çeşitli eylemler düzenlendi. Öte yandan, Ankara'nın tüm yüksek ve orta öğretim birimlerinde forumlar düzenlendi, dersler boykot edildi.

1 Mayıs günü ise, bilimsel sosyalistler ve tüm antifaşist güçlerin öncülüğünde, aralarında Demirlibahçe, Şirintepe ve Kayabaşı'nın da bulunduğu birçok mahallede gösteriler yapıldı, mitingler düzenledi ve 1 Mayıs kutlandı.

ÜÇLÜ BAYRAM KUTLANDI

1 MAYIS 1980, TİP'İN 5. KURULUŞ YILI, GENEL BAŞKAN BEHİCE BORAN'ın 70. YAŞ GÜNÜ VE İŞÇİ SINIFININ EN BÜYÜK BAYRAMININ BİR ARAYA GELDİĞİ BİR TARİH. TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ VE DEMOKRATİK GÜÇLER BU ÜÇLÜ BAYRAMI, 19 YILIN, 60 YILIN GÜCÜ VE COŞKUSUYLA KUTLADILAR.

Türkiye İşçi Partisi'nin yeniden kuruluşunun 5. yılını ve Genel Başkan Behice Boran'ın 70. yaşını, Partililer ve demokrasi güçleri 26 Nisan'dan başlayarak 1 Mayıs'a kadar bir hafta biçiminde kutladılar.

İşçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü 1 Mayıs'ta odaklanan bu üçlü bayram, 26 Nisan gecesi İstanbul Spor Sergi Salonu'nda düzenlenen bir toplantıyla başlatıldı.

Toplantıda, TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın, Merkez Yönetim Kurulu'nun mesajını Partililere ve konuklara sundu. TİP il örgütleri adına okunan mesajdan sonra, geceye katılan çeşitli sanatçı ve toplulukların gösterileri ve konukların konuşmaları yer aldı.

Sözlü mesaj sunanlar arasında, TSİP Genel Sekreteri Yalçın Yusufoğlu, Oya Baydar, Aykut Göker, Tahsin Usluoğlu ve Abdurrahman Atalay bulunuyordu. Ruhi Su, Timur Selçuk, Sümeyra Çakır, Zeliha Berksoy, Tülin Nutku, Genco Erkal, Hasad ve İşçi Kültürlüler sesleri, sazları, marşları ve türküleriyle toplantıya coşku kattılar.

Kutlama haftasının bu ilk toplantısına, grevdeki işyerlerinden, çeşitli fabrikalardan, işçi-emekçi semtleri ve kuruluşlarından, sendikalardan, demokratik kitle örgütlerinden, bazı CHP'li parlamenterlerden, kültür sanat örgütlerinden, meslek kuruluşları ve odalardan yüzlerce mesaj iletildi.

Toplantı bu niteliğiyle, işçi sınıfının politik hareketinin birliği ve tüm antifaşist güçlerin demokrasi cephesi yolunda, 1 Mayıs arifesinde önemli ve anlamlı bir adım oldu.

"BAHAR BAYRAMI" imiş

Konuşuyor sermaye, eli kanlı katillerini, tüm baskı ve saldırı güçlerini, NATO'sunu, IMF'sini vesaresini alıyor yanına ve konuşuyor: "1 Mayıs Bahar Bayramım bir grubun mücadele günü olarak gösterimeye çalışan..."

1 Mayıs 1886'dan geliyor cevap! İşte 1 Mayıs 1886 tutuklularının son sözleri:

PARSONS: "Ben suçsuzum, jürinin beni suçlu bulduğu cürmü işlemedim. Bütün dünya biliyor suçsuz olduğumu. Asılırsam canı olduğumdan değil, sosyalist olduğumdan asılacağım. Geçmişte öğretmiş, söylemiş ve yazmış olduğum şeyler yüzünden asılacağım. Haymarket'a bomba attığımdan değil."

SCHWAB: "Amacımızın bu yıl ya da gelecek yıl gerçekleşmeyeceğini biliyorum ama mümkün olduğu kadar yakın bir gelecekte, ileriki bir yılda gerçekleşeceğini biliyorum."

FISCHER: "Ölüme mahkum edilmemi protesto ediyorum, çünkü cinayet işlemedim. Ancak sosyalist olmam sebebiyle öleceksem, bir sözüm yok..."

LINGG: "Sizi tanımıyorum! Sizin yasanızı, düzeninizi, kuvvete dayanan yetkinizi tanımıyorum! Bu yüzden asın beni!"

ENGEL: "Haklarını yalnız imtiyazlı sınıflara göre ayarlayan böyle bir hükümete saygım yok benim!"

NIEEBE: "Evet, işlediğim suçlar şunlar: Evimde bir revolver ve bir kızıl bayrak buldular. İşçi sendikalarını örgütledim. İş saatlerinin azaltılmasından, işçilerin eğitilmesinden ve İşçi Gazetesinin yeniden çıkarılmasından yanaydım. Çok üzgünüm sayın yargıç - yani, mümkünse, yapabilirseniz - yapmanızı rica ede

NEMEZ!

İzmir Konak Alanı... "1 Mayıs engellenemez!"

1mayıs şehitleri

İSTANBUL: 28 Nisan 1980 günü Türkiye İşçi Partili ve İlerici Kadınlar tarafından 1 Mayıs 1977 şehitlerini anmak amacıyla mezarları başında bir anma toplantısı düzenlendi. Türkiye İşçi Partili ve İlerici Kadınlar okudukları ortak bildiride, 28 Nisan gününün bir başka anlamı üzerinde de durdular:

"Bugün 28 Nisan 1980. Bir elinde kitabı, bir elinde başlamadan biten rüyası ile Beyazıt Meydanında şehit düşen Turan Emeksiz'in ölümünün üzerinden tam 20 yıl geçti: Demokrasi, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin yükseldiği bu 20 yıl, aynen başladığı gibi kanla devam etti."

"Bizler halkımıza sesleniyoruz. Bu kanlı gidiş, bu baskı ve zorbalık, bu yokluk yoksulluk bizler ses çıkarmazsak devam edecektir. Yüreğinde insanca duygular taşıyan herkesi bu gidişe dur demeye çağırıyoruz. Aramıza yeni acılı insanların katılmaması, evlatlarımızın bizlerle aynı acıları duymaması için, geleceğin mutlu aydınlık günlerle dolu olması için tüm halkımızı birlik olmaya çağırıyoruz. Faşist bir diktatörlük tehlikesi ancak bizler karşı durursak gerileyecektir. Grevci işçi, kıyıma uğrayan memur, her gün yoksullaşan emekçiler, evlat acısını tanıyan herkes omuz omuza vermeli ve bizlere dünyayı zindan edenlerden hesap sormalıdır. Ancak böyle yaparsak şehitlerimize karşı görevlerimizi yerine getirmiş oluruz.

"Bizler şehitlerimizin mezarı başında haykırıyoruz. 1 Mayıs katliamının, Kanlı Pazar'ın, 15-16 Haziran olaylarında katledilenlerin, Turan Emeksiz'den bu yana yitirdiğimiz tüm şehitlerimizin katilleri ve sorumluları bulunsun, hesap sorulsun! Faşist terör ve cinayet odakları dağıtılsın! MHP - ÜGD kapatılsın!"

İZMİR: 70 BİN İŞÇİ DİRENİŞ SAFLARINDA

1 Mayıs kutlamalarının önüne set çekilmesi kararı üzerine İzmir'de 29 Nisan'da başlayan protesto gösterileri 1 Mayıs günü yapılan eylemlerle noktalandı. 29 Nisan'da İzmir'deki üniversite ve yüksek okullarda yapılan boykotların yanısıra çeşitli semtlerdeki orta öğrenim kurumlarında da gösteriler yapıldı. Aynı gün gerçekleştirilen kısasüreli mitinglerle 1 Mayıs'a konmak istenen yasağın antidemokratik olduğu dile getirildi. 30 Nisan günü ise oldukça etkin bir iş bırakma eylemi gerçekleştirildi. 70 binin üstünde, DİSK ve Türk-İş'e bağlı bazı sendikaların üyesi işçiler, memurlar, teknik elemanlar iş bırakma eylemine etkin olarak katıldılar. Okullarda yürütülen forum ve boykotların yanısıra mahallelerde yürüyüş ve mitingler gerçekleştirildi. 1 Mayıs'la ilgili pankart asma ve yazı yazma çalışmaları da etkin bir düzeyde sürdürüldü. Konak'ta, yüzlerce bilimsel sosyalistin katıldığı gösteride asılan pankartta: "1 Mayıs Engellenemez, TİP-Birlik Dayanışma" yazısı göze çarpıyordu.

1 Mayıs günü ise İzmir'de bilimsel sosyalistler görev başındaydı. Yapılan kısa süreli eylemlerle 1 Mayıs'ın yasaklanamayacağı İzmir'de de kanıtlandı. Kentin bir çok semtinde yürüyüşler, mitingler, pankart asmalar, otobüs ve pazar yerlerinde konuşmalar biçiminde gerçekleştirilen eylemler oldu. Ayrıca birçok yerde kitleler halinde 1 Mayıs Marşı söylendi. Karşıyaka iskele alanında, yakalarında kırmızı karanfiller taşıyan 500'ü aşkın bilimsel sosyalist "TİP" yazısını oluşturuyordu.

• hasan ersin

ceğim - yani beni de asmanızı; çünkü yavaş yavaş ölmektense, ansızın öldürülmek daha şereflidir. Ailem, çocuklarım var. Söyleyeceklerim bu kadar. Sayın başkan, arkadaşlarımla birlikte asılamayacağım için üzgünüm."

Dördü asılarak, biri intihar süsü verilerek katledilen 1 Mayıs 1886 tutuklularının sözleri bunlar! Bu onurlu insanların, sömürüye, zulme ve ölüme karşı verdikleri mücadelelerin içinden süzülüp geldi 1 Mayıslar...

Ve hâlâ konuşuyor Demirel, çayırda papatya toplayan bir umursamazlık içinde, emperyalizmin ve tekellerin salıncağında kolan vururcasına fütursuz, hâlâ konuşuyor: "1 Mayıs Bahar Bayramını, bir sınıfın mücadele günü olarak..." vesaire, vesaire...

Behey Demirel! Behey pek sayın başbakan! Behey emperyalizm ve de onun uşağı tekeller! Behey NATO beslemesi satılmış faşistler! Hayda bre silah kaçakçıları, Kaşıkçılar, bankalar, bankerler! İktidara gelmek için bin takla atanlar! Emekçi halka bayrak nutukları çekenler! Bir zamanların "umut"ları! Milliyetçilik taslayıp, ihanet belgelerini imzalayanlar! Kökü dışarda köksüzler!

Biz 1 Mayıs 1886'lardan geldik! Biz işgal İstanbul'unda kutladık "amele bayramlarını"! Biz 1977'de 36 can yitirdik. 1979'da, 30 metre yaklaşana "vur" emirleri çıkartıldı, durmadık. Biz, demokrasiye gerçekten sahip çıkanlarız. Bu yurdun satışına karşı duran gerçek yurtseverleriz biz. Bu ülkeyi bu hale biz getirmedik! Hayda bre karamaça beyler! Yayılın çayırlara, çiçek toplayın. Bahar Bayramı sizin olsun! "Amele Bayramı" bizimdir. 1 Mayıs bizimdir!

1 Mayıs, İşçi sınıfının ve demokrasi güçlerinin uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günüdür! V'e öyle kalacaktır, öyle kutlanacaktır! Mutlaka!

Mersin... Kadın emekçiler 1 Mayıs saflarında!

MERSİN: DEMOKRASİ GÜÇLERİ ALANLARDA

1 Mayıs günü tüm sindirme girişimlerine rağmen en kitlesel eylem Mersin'de yapıldı. DİSK'e bağlı tüm sendikalarım, Türk-İş üyesi bazı sendikalardan işçilerin katıldığı ve bilimsel sosyalist platformdaki örgütlerin etkin olarak desteklediği Mersin Mitingine 40 binin üstünde insan katıldı. Oldukça disiplinli geçen yürüyüşten sonra miting DİSK Genel Başkan Vekili Rıza Güven'in konuşmasıyla bitti. Miting öncesi ve anında güvenlik önlemleri adı altında birçok işçi ve emekçi miting alanına sokulmadı. Tüm engellemelere rağmen 40 bin insan 1 Mayıs bayrağını daha yukarı kaldırdılar. Miting sonrasında Rıza Güven gözaltına alındı.

ADANA

İçel'de yapılan 1 Mayıs Mitingine hazırlıklar sürdürülürken 30 Nisan günü belediyeye bağlı işyerlerinde, kamu dairelerinde, okullarda ve çeşitli işyerlerinde iş bırakma ve kısa sürell eylemler yürütüldü.

BURSA

İşbırakma eylemi 30 Nisan'da Bursa'da da başarılı bir şekilde uygulandı. 1 Mayıs günü ise bilimsel sosyalistler baskı ve terör altında mitinglerini gerçekleştirdiler.

ORDU

1 Mayıs günü Ordu'da yapılan miting coşkulu geçti. Yurt düzeyinde bir çok ilde 1 Mayıs gösterilerinin yasaklanma girişimlerine karşı 30 Nisan günü bir çok fabrikada, çeşitli semtlerde iş bırakmalar ve başkaca eylemler düzenlendi.

ÇANAKKALE

1 Mayıs günü Çanakkale'de düzenlenen ve bilimsel sosyalistlerin desteklediği mitinge 5 binin üstünde insan katıldı. İşçi sınıfı disiplinine yarışır bir şekilde yapılan mitingde ortak sloganlara uyuldu.

AMASYA

Amasya'da TİP, TSİP, Birlik Dayanışma, Kitle ve Birlik Yolu tarafmdan gerçekleştirilen 1 Mayıs mitingi coşkulu ve anlamlı bir kutlama oldu.

Bunlardan başka TUNCELİ, UŞAK, MERZİFON, ZONGULDAK, VAN, ARTVİN, TRABZON, GİRESUN, NİĞDE, İZMİT, KONYA, ÇORUM, RİZE, ANTALYA, SİNOP, KAYSERİ, ESKİŞEHİR, BALIKESİR, EDİRNE, AYDIN'da ve birçok kasabada, köyde 1 Mayıs, İşçi Sınıfının Ulusal ve Uluslararası Birlik ve Dayanışma günü olarak kutlandı. 1 Mayıs'ta tüm Türkiye 1 Mayıs alanı yapıldı. Yüzlerce köy dahil.

keskinlikten eylemsizliğe

Küçük burjuva devrimciliğinin, görünürdeki keskinliğinin, uç eylem anlayışının ardında hakim özellik olarak teslimiyetçiliğin nasıl boy atmış olduğu, 1 Mayısı 80 eylemleri arasında bir kez daha ortaya çıktı. 1 Mayıs öncesinde, üst perdeden haykırılan ayrılıkçı ve maceracı sloganlar, yerini giderek eylemsizliğe bıraktı. Goşizmin çok mevzii ve dar kapsamlı çıkışları dışında, baskı ve yasaklamalar karşısında, suskunluğu ve tepkisizliği ağır bastı. Ülkenin bir çok yerinde gerçekleştirilen miting ve gösterilerde, küçük burjuva devrimci grupların önemli bir bölümü ya hiç yer almadılar, ya da son derece cılız katılımlar içinde oldular.

Bu grupların eylemsizliği ve teslimiyetçiliği, ilk kez 1 Mayıs eylemleri sırasında gözlenmedi. Onların uzun süredir, faşizmin ve gericiliğin artan saldırılarına karşısında, "güçlerini toparlama" gerekçesiyle sürekli geri çekildikleri biliniyordu. Hareketli ve aktif yapıları sayesinde biraraya getirdikleri kadroları tutmak için ise, yer yer "keskin" ve "dar kadro" eylemlerine başvurdukları görülüyordu.

Daha geniş bir inceleme konusu olmakla birlikte, küçük burjuva devrimci grupların 1 Mayıs 80'de bir kez daha ve hiç bir kuşkuya yer bırakmayacak ölçüde belirginleşen bu konumlarını başlıca iki nedene bağlamak mümkün olacaktır. Herşeyden önce, bu gruplar büyük ölçüde küçük burjuvazinin sınıfsal özelliklerini taşımaktadırlar. Bir başka deyişle, uzun soluklu, programlı, kararlı ve sağlam bir mücadele hattını koruyabilecek durumda değildirler. Dün, görece olarak daha rahat mücadele koşullarında içinde bulundukları "aktivite", baskıların artması, antidemokratik uygulamaların yoğunluk kazanması, tutuklamaların, aramaların yaygın biçimde tırmandırılması ile birlikte, yerini korkuya, yılgınlığa, mücadeleden uzaklaşmaya bırakmıştır. Mahallerde, okullarda vb. birimlerde, goşist grupların kadro ve yandaşları arasında bir panik havasının hakim olduğu bilinmektedir. Bu havanın giderek yaygınlaşması, dağınıklık ve kendi kabuğuna çekilme ile yan yana gelişmektedir.

Öte yandan, ağır polis ve jandarma baskısı, başı sonu belirli ve sağlıklı bir örgüt yapısına sahip olmayan bu grupların kolaylıkla parçalanmasını, dağıtılmasını beraberinde getirmektedir. Goşist grupların ne denli kof bir örgütlenme yapıları olduğu bugünlerde iyice açığa çıkmıştır. Polis operasyonlarının ağırlıkla goşist gruplara yöneltilmesi ve bu gruplar içinde büyük tahribatlar yaratıyor oluşu, goşizmin eylemleriyle "burjuvaziye korku salması ile değil, onun ilerici güçlerin yumuşak karnı durumunda bulunması ile açıklanabilir. Ve bu durum, ülkemizde antifaşist güçlerin önemli zaaflarından biri olarak görülmelidir.

Bu zaafları sonucu goşist gruplar, hızla kitle desteklerini de yitirmektedirler. Son eylemler bunu açıklıkla somutlamıştır. Kitle desteğini hızla kaybediyor oluşu, goşizmin bireysel terörist eylemlere daha fazla ağırlık vermesi sonucunu yaratabilecektir. Bunun ipuçları da vardır. Küçük burjuva devrimciliğinin hızla sürüklendiği şaşkınlık, yılgınlık ve dağınıklık zemininde, bireysel terörist eylemlerin öne çıkması son derece doğal karşılanmalıdır. Ancak doğal olması yanında, demokrasi mücadelesine vereceği zararlar da açıklıkla tespit edilmelidir.

Küçük burjuva devrimciliğinin çıkmazuun ve içine sürüklendiği tehlikeli konumunun, açığa çıkarılması, bilimsel sosyalistlerin önünde önemli bir görev olarak durmaktadır. Ancak sorun tek başına açığa vurma sorunu değildir. Buna paralel olarak, mahallelerde, işyerlerinde, okullarda, goşist gruplarla doğru eylem çizgisinde güç birliğini geliştirmenin yollarını aramak, bu doğrultuda dayatıcı olmak hiç bir zaman geri planı itilemez. Goşist grupların bu güne değin, bilimsel sosyalistler ve diğer antifaşist güçlere karşı kendi aralarında bir bloklaşma eğiliminde oldukları, hatta bu bloklaşmanın yer yer maocu gruplarla açık bir ittifaka kadar vardığı bilinmektedir. Ancak, bu bloklaşına çabalarının ve maoculukla işbirliği politikalarının da geçersizliği, son dönemde kendilerince de itiraf edilir hale gelmiştir. Bazı goşist grupların ise, sonuç alıcı olmayan bu girişimleri ve politikaları sonucu, yer yer, bilimsel sosyalist güçlerle yakın işbirliği içine girdikleri gözlenmiştir. Bunda, hızla içine sürüklenmekte oldukları eylemsizlik ve dağınıklık havasından kurtulma çabalarının da etkili olduğunu söylemek gerekir.

Ayrıca goşizmin izleyegeldiği ayrılıkçı ve grupçu tutumun kendilerine de pek fazla yarar sağlamadığı anlaşılmaktadır. Bu yüzden goşist gruplarla, üst düzeyde olmasa bile, özellikle birimlerde kalıcı ve ilkeli eylem birliği çalışmalarını başlatmak ve geliştirmek için bugün düne göre daha geniş olanakların var olduğu bilinmelidir. Goşizmin maceracılığa ve bireysel terörist yöntemlere olan yatkınlığı gözden kaçırılmadan, bu doğrultuda sürdürülecek ideolojik mücadele geri plana itilmeden, onları işçi suufuun eylem ve mücadele hattına sürekli yaklaştırmayı perspektif edinerek, eylem birliğini geliştirmek, bilimsel sosyalist güçler için günün temel görevlerinden birini oluşturmaktadır. Ve açıktır ki, goşizmin antifaşist mücadelede sağlıklı platformna çekilebilmesinin bundan başka yolu da yoktur.

GEZMİŞ, ASLAN, İNAN

üç yurtseveri unutmuyoruz

Deniz Gezmiş, Hüseyin inan, Yusuf Aslan'ın 6 Mayıs 1972'de, 12 Mart faşizmince katledilmesinden bugüne 8 yıl geçti. Üç yurtsever genç, sekiz yıldır, coşkuları, namusları ve inançlarıyla yaşıyor. Onlar, yurdumuzun gelecek güzel günlerinde de yaşayacaklar. Ama haklarında "Anayasayı ihlal" gerekçesiyle idam cezasını veren mahkeme, bu mahkemenin başkanı emekli Tuğgeneral Ali Elverdi, bir adli ve siyasi mevta olarak çoktan insanlık tarihinin mezarlığına gömülmüş bulunuyor. O Elverdi ki emekli olunca AP'ye girmiş ve görevde iken "politik hizmetler" yaptığını beyan edebilmişti. O Elverdi ki, koşullar elverse politik hizmetlerini sunduğu işbirlikçi sınıflarla birlikte ülkemizin tüm ilerici, yurtsever gençlerini ipe çekebilirdi. Ama tarih hükmünü, geciktirmeden veriyor: Asıl suçlular, Anayasa'yı açıkça "ihlal" ve "tebdil" peşinde koşanlar apaçık ortadadır! Unutulmamışlardır. Affedilmeyeceklerdir! İnsanlık tarihinin yüce mahkemesi önünde, Gezmişlerin, İnanların, Aslanların başı diktir.

ASKERİ YARGITAY'IN KARARI:

"141-142 ile ilgili davalar sıkıyönetim kapsamına girmez!"

Geçtiğimiz hafta Askeri Yargıtay Daireler Kurulu, TCK'nın 141 ve 142. maddeleri ile ilgili davaların, sıkıyönetim ilanına neden olan eylemlerden olmadığı gerekçesiyle, bu maddelere dayanılarak açılmış olan davalara sıkıyönetim mahkemelerinin bakamayacağına karar verdi. Böylece sıkıyönetim mahkemelerinde görülmekte olan bu tür davalar sivil mahkemelere geri verilecek ya da devredilecek.

Bu karar, Demirel iktidarının özellikle sıkıyönetim kapsamı içinde, faşist Mussolini yasalarını etkin bir biçimde işletmek hevesini kursağında bırakmaktadır. Bu karardan sonra, Meclisler sıkıyönetimin yasal kapsamını bu davaları da içine alacak bir biçimde değiştirmedikçe, sıkıyönetim mahkemeleri bu tür davalara bakamayacaklardır. Bu hukuk devleti olmanın getirdiği bir zorunluluktur.

Yargıtay başka kararlar da vermiştir. Örneğin, evinde yasaklanmış yayın bulundurmanın suç sayılamayacağına karar vermiştir. Ne var ki, yasaklanmış olup olmamasına bile bakılmadan örneğin evinde Yürüyüş dergisi bulunan pek çok kişi gözaltına alınabilmiştir. Üstelik bu tür yasa dışı işlemler yaygın bir şekilde hâlâ uygulanmaktadır. Devlet terörünün bir başka göstergesi de budur.

Yargıtay karar verecek, mahkemeler ona uyacak. Ya ondan öncesi ve sonrası? Ona da Demirel Hükumeti bakıyor. Demirel'in hukuk devleti de böyle oluyor.

YENİ BİR CEZALANDIRMA YÖNTEMİ Mİ?

12 Mart döneminin hatırlarda kalan en önemli uygulamalarından biri de tüm grev ve lokavtların izne bağlanması ya da kısaca yasaklanmasıydı. Lokavtın demokratik bir hak olmadığı ve hatta Anayasaya aykırılığı ortadayken, bu tür yasaklamaların fülen işçilerin yaşam mücadelelerinde en önemli mücadele araçlarından birini ortadan kaldırmak olduğu açıktır. Bu nedenle grev ve lokavtların yasaklanması, işçi ve işverene eşit düzeyde yasak koymak anlamına gelmemektedir. Tersine bu tür yasaklamalar esas olarak patronların işine yaramaktadır.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı bu kez, İstanbul İli ve çevre belediyelerinde çalışan işçilerin grev yapmalarını yasaklamıştır. Elbette işverenin lokav yapmasını da. Böylece de esasen maaşlarını bile doğru dürüst alamayan belediye işçileri kendi kaderleri ile başbaşa bırakılmaktadır. Bu karar öncelikle, anılan belediyelerde çalışan işçilerin 30 Nisan'da 1 Mayıs yasaklamalarına karşı giriştikleri direnişe, iki gün sonra yapılmış bir misilleme olmaktadır.

Bir hukuk devletinde, sıkıyönetim de olsa, tüm eylemleri yasa ile belirlenmiş yetkilerin bu tür kullanımı, esasen devlet terörünün iyice arttığı ve hatta bizzat Başbakan Demirel tarafından körüklendiği bu ortamda, kolluk kuvvetlerinde keyfliği daha da artıracaktır.

Yasalar ve yasalardan doğan yetkilerin kullanımı toplumun gelişkinlik düzeyi ile çeliştiği oranda yasalar ve yasaklamalar kısa sürede geçerliliklerini yitirmek zorunda kalırlar. Hele de kitleler yasaklarla cezalandırılmak isteniyorsa.

KAMU KURULUŞLARINDA NAZİ PROPAGANDASINA HAYIR!

Şu günlerde, "Psikolojik Savunma ve Kamu Kuruluşları" adlı ve "DSİ Basım ve Foto Film İşletme Müdürlüğü Matbaası, Ankara 1980" baskılı bir kitap kamu kuruluşlarında çalışanlara zorla okutturuluyor.

Hangi kuruluş tarafından çıkarıldığı belirtilmeyen bu yayın, ırkçı, antikomünist görüşlerle dolu. Bu kitapla kamu kuruluşlarında faşist ideolojinin meşrulaştırılması ve faşist ideolojinin resmi devlet ideolojisine dönüştürülmesi amaçlanıyor. Nasıl mı? İşte kitapta yeralan görüşlerden bazıları:

"... komünizm, azınlık ırkçılığına sızarak tertemiz vatandaşlarımız olan ve tamamı Türk olan bazı vatandaşlarımızı 'Kürt' diye isimlendirip, Türklüğe ve Türk devletine karşı kışkırtmağa..." (s. 15)

"... Komünizm, hakikatte emekçilerin, işçilerin bütün hak ve hürriyetlerini ortadan kaldıran bir sistemdir... Komünizm, işçileri diktatörlüğün gösterdiği yerde, gösterdiği işte zorla çalıştırır... " (s. 16)

"... Milli beraberliğimiz sayesinde güçlenen demokratik devlet otoritesi ile, böylesine Milli ortamlarda, sözkonusu, bölücü faaliyetleri daha kolaylıkla önlemek imkanına kavuşur..." (s. 17)

"... Kamu kuruluşlarında, komünizmin hem faşizmi, hem de Cumhuriyet ve demokrasi esaslarına bağlı Türk Milliyetçiliğini toptan 'Faşist'likle damgalamak konusundaki metotları ile..." (S. 29)

Sıraladıklarımıza benzer sayısız örnekle dolu olan bu kitap, *"İşte bu milli beraberliği benimsetmek ve güçlendirmek sayesinde hepimiz Türk Milliyetçisi ve Atatürk Milliyetçisi olacağız"* diye son buluyor.

Gerici, faşist güçler tarafından kontrgerilla yöntemleriyle basılan ve dağıtılan bu kitap, kamu kuruluşlarında MHP propagandası yapmaya, emekçileri Nazi propagandasıyla şartlandırmaya, yıldırmaya çalışmaktadır. Kamu kuruluşlarında örgütlü sendikalar ve kitle örgütleri bu tertiplere karşı uyanık olmak, faşist propagandayı boğmak göreviyle karşı karşıyadır! Faşist hareketin "psikolojik savunma"sına izin vermeyelim!

İŞÇİ SINIFININ DİRENCİ KİTLE KIRIMLARIYLA YOKEDİLEMEZ!

TARSUS — Gerici faşist güçler 1 Mayıs'a gelinirken ve 1 Mayıs'ta, bulabildikleri her türden malzemeyi antikomünist kampanyaları için kullanmak, malzeme bulamazlarsa yaratmak ve böylece işçi sınıfının uluslararası birlik mücadele ve dayanışma gününe gölge düşürmek için ellerinden geleni yaptılar. Bütün Türkiye 1 Mayıs'a hazırlanırken gerici faşist güçler de bütün Türkiye'de kent kent, kasaba kasaba, köy köy belli bir antikomünist propagandayı adım adım tırmandırdılar.

Bütün Türkiye'de olduğu gibi Tarsus'ta da 1 Mayıs hazırlığı vardı. Ve tabil ki Tarsus da bu antikomünist propagandanın yoğunlaştığı yerlerden biriydi. Estirilen baskılara 1 Mayıs'tan bir hafta önce bir katliam eklendi. Böylece baskılar ve saldırılar doruk noktasına ulaştırıldı. Gerici faşist güçlerin bu tertiplerine her türden maceracı akımın da malzeme taşıdığını ayrıca gözardı etmemek gerek.

Neydi Tarsus'ta olanlar?

Gîrne Mahallesinde NATO yolu üzerinde küçük bir kız çocuğu trafik kazasına kurban gitmişti. Bu, o yoldaki ilk kaza, ilk kurban değildi. Bu kez mahalle sakinleri olaya tepki gösterdiler. Çocukları ve kadınlarıyla yolun üzerine toplandılar ve olayı protesto etmek istediler. Ancak her zaman 'nerde hareket orda bereket' mantığıyla hareket etmeyi 'devrimci' bir görev sanan kimi maceracı grupların yarattıkları provokatif ortam sonucu, protesto eylemine girişen halkın üzerine jandarma tarafından ateş açıldı. Sonuçta 10'un üzerinde ölü ile olay tam bir kitle kırımına dönüştürüldü. Olay sırasında Türkiye İşçi Partisi üyeleri ve çoğunluğunu Tekstil işçilerinin oluşturduğu 100'e yakın kişi yaralandı. Bir çok işçi de gözaltına alındı. Yaralı Tekstil işçilerinden biri, daha sonra öldü.

KATLİAMIN SORUMLUSU İKTİDARDIR

Olaylardan sonra çeşitli çevrelerden çok çeşitli açıklamalar yapıldı. Ve temel olarak, olayın bir protesto eylemine girişen halkın üzerine güvenlik güçlerinin ateş açması biçiminde geliştiği gizlenmeye çalışıldı. Bunun için de maceracı grupların provokatif davranışları gerekçe olarak gösterildi. Gerici-faşist güçler, olayı özel olarak 1 Mayıs'ı engellemek, genel olarak da gerici-faşist propagandaları için kullanmaya gayretlerini gösterdiler.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı da yaptığı bir açıklamayla olayın sorumluluğunu üstünden atmaya çabaladı.

Yapılan açıklamalar ne yolda olursa olsun, doğrudan halkın hedef alındığı bu kitle kırımının sorumlusu şimdiki iktidardır. Halkın demokratik hak ve özgürlüklerini olağan yollarla kısıtlayamayan siyasi iktidar, kitle kırımları düzenleyerek yığınları yıldırma ve sindirme çabalarının bir örneğini de Tarsus'ta göstermiştir. Tarsus olayı Sivas, Malatya ve Kahramanmaraş olaylarının bir benzeridir.

Böylesi bir katliam hiçbir yetkili tarafından hiçbir gerekçeyle haklı gösterilemez. Bu olayın, özellikle İçel ilinde 1 Mayıs hazırlıklarının yapıldığı bir dönemde ortaya çıkması kuşkusuz bir rastantı değildi. Olayın gerici-faşist basına yansıması da iktidarın halka gözdağı verme çabası içinde olduğunun açık bir göstergesiydi.

★

TARSUS KATLİAMINI PROTESTO

Olaylar sırasında yaralanan Tekstil üyesi bir Yidaş işçisinin, daha sonra ölmesi üzerine, Tekstil Şube Başkanı Burhan Yaman, işyerine gelerek işçileri toplamış ve saygı duruşuyla ölen arkadaşlarının anılmasından sonra olayı protesto eden bir konuşma yapmıştır. İşçiler de 24 saatlik bir iş bırakma eylemiyle katliamı protesto etmişlerdir. Diğer Tekstil fabrikalarında da işçiler yemek boykotu ve benzeri eylemlerle olayı protesto etmişlerdir.

Olayın gösterdiği şudur: Gerici-faşist güçler iflaslarını böylesi kitle kırımlarıyla örtemeyeceklerini bir kez daha görmüşlerdir. Bütün katliam girişimlerinin hesabı halkımız tarafından mutlaka sorulacaktır.

TİP İSTANBUL SENATÖR ADAYI NECAT YARDIMCI KIRKLARELİ'NDEN SİVAS'A SÜRÜLDÜ!

14 Ekim seçimlerinde Türkiye İşçi Partisi'nin İstanbul senatör adayı olarak seçimlere katılan Kırklareli Vali Yardımcısı Necat Yardımcı, memuriyet rütbe ve makamının düşürülmesi, maddi ve manevi zarara sokulması, ailesinin parçalanması amaçlanarak Sivas Hukuk İşleri Müdürlüğüne sürgün edildi.

Necat Yardımcı, hakkında hiçbir soruşturma ve kovuşturma olmaksızın, Vali yada müfettiş raporu bulunmaksızın ve Sağlık Kurulundan belgeli rahatsızlığına rağmen, harcırahı bile ödenmeden gerçekleştirilen bu antidemokratik ve usulsüz atamanın durdurulması için Danıştay'a başvurmuş ve yürütmenin durdurulmasını istemiştir.

Bu sürgün ne ilktir, ne de son olacaktır. Burası belli. Ama bu tip antidemokratik uygulamaların işçi sınıfının mücadelesine omuz verenleri yıldıramayacağı da bir o kadar açıktır. Bu böyle biline!...

KONUK YAYINLARININ BİR KİTABI TOPLATILDI

●

Konuk Yayınlarından çıkan "Devrimci Teori ve Devrimci Politika" adlı kitap İstanbul 8. Sulh Ceza Mahkemesi'nce toplatılmıştır. Gazete, dergi ve kitaplara yönelik saldırılara bir yenisi daha eklendi. Toplatma kararı bilim ve düşünce düşmanı Ord.Prof. Sulhi Dönmezer'in raporuna dayanılarak verilmiştir. Toplatılan kitap Sovyet bilim adamlarından Y.A. Krasin ve B.M. Lelbzon'a aitti.

GÖZE GİREN MUHBİR

Elimizde, "Emperyalizme ve tekellere TERCÜMAN" olan bir ceride var. 24 Nisan tarlhli sayısında bir köşe yazarı şöyle başlıyor jurnallerine:

"Elimde bir kızıl dergi var. '1 Mayıs Bayrağı' isimli başyazısına 'Amerikan emperyalizmi, Afganistan ve İran'da yedliği darbeleri bir türlü unutamıyor' diye başlamış ve 'İşçi sınıfımız, emekçi kitleler, tüm ilerici demokratik güçler, 1 Mayıs 1980'e bu koşullarda yürüyorlar. 1 Mayıs'ın kitlesel ve kararlı safları direnişlerde, grevlerde, miting ve yürüyüşlerde hazırlanıyor' diye devam ediyor. Türkiye İşçi Partisi namına Türk işçilerini 1 Mayıs'ta Afganlıstan'ı işgal eden Rus birlikleri istikametinde yürütmeye kalkan şu zihniyetin işçi hakları ile, işçi menfaatleri ile, işçinin hayat seviyesinin yükseltilmesi ile ne alakası var?"

Amerikan emperyalizminin "Köşebaşı"na çöreklenmiş ve "Göze" girmek için olanca sermayesini ortaya döken bu zatı muhterem, sendikalardan, gençlik örgütlerinden, demokratik kitle örgütlerinden birer birer geçerek, bilimsel sosyalizme ve işçi sınıfına karşı kinini, muhbirliğin şahikasına çıkarak noktalıyor:

"Geçen 1 Mayıs'ta bu ideoloji hastalarının yüzünden İstanbul İstanbullulara bir hapishane olmuştu.

"Sokağa çıkma yasağı konmuş, Taksim'e alay sancağı çekilmişti. Bunu kendileri için bir başarı telakki eden kızıl sendikacılar için bu sene ayrı bir program yapılmalı, İstanbullular hapsedileceğine onlar birkaç gün içeri alınmalı ve millet bir kızıl kabustan kurtulmanın sevinci ve bahar yeşilliği içinde bayram yapmalıdır."

Evet, bay Ergun Göze! İsteğinize uygun olarak Türkiye'de binlerce işçi-emekçi, parti ve sendika yöneticisi, binlerce demokrat gözaltına alındı. TERCÜMAN'ı olduğunuz sermayenin en gerici kesimi, işçi sınıfının ve demokrasi güçlerinin uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü 1 Mayıs'ı kutlatmamak, giderek tüm demokratik hak ve özgürlükleri boğazlamak, bağımlı olduğu emperyalizmin bölge ve Türkiye üzerindeki aşağılık hesaplarının zeminini hazırlamak yolunda cüretli bir adım atmaya kalkıştı.

Bu adımlar sürekli olmayacaktır Bay Göze! Bu adımlar geri basacaktır! Sömürüye dayalı bu kahbe düzen çürümüştür ve yıkılıp gidecektir! Cerideleri, kalemşörleri, yardakçıları ve muhbirleriyle birlikte! 1 Mayıslar, emeğin ve demokrasinin bayramıdır! Bunu hazmedemeyenler, emperyalizmin istedikleri köşesinde istedikleri çayırda yer beğensinler! İstedikleri çiçeğin çanak yapraklarında sulanmış beyinlerini döllendirmek üzere!

Biz, yakarıza 1 Mayıs çiçeği takıyoruz. Ölüm çiçekleri değil.

MOSKOVADA BULUŞALIM

AEROFLOT
Soviet airlines
Resmi Olimpiyat taşıyıcısı

Ankara; Kızılay, Kumrular Sok. 6/C, 17 00 05 - 18 39 00
İstanbul; Taksim, Mete Cad. 30, 43 47 25 - 43 47 26

Lenin'in Yapıtları Dünyayı Dolaşıyor

Doğumunun 110. yılını kutladığımız, çağımızın marksizminin kurucusu Lenin'in yapıtları günümüzde de yüzmilyonlarca emekçinin kurtuluş yolunu aydınlatıyor ve hergün daha geniş yığınlar arasında, onların şaşmaz rehberi olarak elden ele dolaşıyor.

UNESCO'nun verdiği bilgilere göre dünyanın en çok okunan yazarı olan Lenin'in yapıtları, bugine dek 128 dile çevrildi. SBKP MK'ne bağlı Marksizm-Leninizm Enstitüsü'nün Merkez Parti Arşivi'nde Lenin'in 34 bini aşkın yapıt ve yazısı toplanmış bulunuyor. Çoğunlukla illegal koşullarda yazmak zorunda kalan ve 150'den çok takma ad kullanan, ayrıca pekçok yazısını da imzasız yayınlayan Lenin'in yapıtlarının araştırılması bugün de devam ediyor.

Marksizm-Leninizm Enstitüsü, bugüne dek Lenin'in 55 ciltlik toplu yapıtlarının 10 basımını, 38 ciltte toplanmış olan çeşitli konulardaki notlarını ve çok sayıda derleme, seçme ve tek yapıtlarını yayınlanuş bulunuyor. Bu yapıtların SSCB'deki toplam tirajı 500 milyon nüshaya ulaştı. Toplu Yapıtlar'ın her cildinin ortalama tirajı ise 600 bini buluyor.

Geçtiğimiz yıllarda Lenin'in toplu yapıtlarına üç cilt daha eklendi. "Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi İçin Hazırlık Malzemesi", "Tarım Sorunu Üzerine Defterler" ve "Marx-Engels Yazışmalarının Özeti" adları altında toplanan yazılar, Lenin'in inceleme ve düşünme yönteminin kavranması bakımından büyük önem taşıyor.

Lenin'in yapıtlarının tek basımlarının tirajı ise olağanüstü rakamlara ulaşıyor. "Gençlik Birliklerinin Görevleri" 75 dilde 552 kez, "Devlet ve Devrim" 64 dilde 281 kez, "Emperyalizm" 59 dilde 267 kez, "Sol Komünizm" 60 dilde 253 kez, "Ne Yapmalı" 58 dilde 224 kez, "Sovyet Hükümetinin İvedi Görevleri" 54 dilde 191 kez basılmış bulunuyor.

Lenin'in yapıtlarının bu yaygınlığı, Komünist ve İşçi Partilerinin 1969 Uluslararası Toplantısı'nın Lenin'in doğumunun 110. yılı için yayınladığı Çağrı'daki şu sözleri yaşamın nasıl doğruladığını gösteriyor:

"Lenin'in adı, Büyük Ekim Devrimi'nin zaferinin ve dünya toplumunun çehresini kökünden değiştiren muazzam ilerlemelerin sembolü olmuştur ve insanlığın sosyalizme ve komünizme doğru yönelişini simgelemektedir."

KÜBA HALKI DEVRİM KAÇAKLARINA HAYKIRDI:

"DEFOLUN!"

Emperyalizm dünyamızı soğuk savaş ortamına sokmak için çırpınıp dururken, yeni bir "göçmen dramı"yla karşı karşıyayız. Şu adına "göçmenler sorunu" denilen sorunun bir yenisi Küba'da doğmak üzere. Bir süre önce, bir grup Kübalının Peru'ya iltica etmek için, Havana'daki Peru elçiliğine sığınmasıyla başlayan gelişmelerin boyutu birdenbire tırmandırıldı. Peru, Venezuella, Arjantin, Küba yı terkedeceklere kucaklarını açacaklarını açıkladılar.

Emperyalizm yeni bir "fırsat" yakaladığını sanırken, Castro'nun açıklaması hesapları alt üst etti: Küba, ülkeyi terketmek isteyenlere her türlü kolaylığı gösterecekti! Bu açıklamadan sonra Peru elçiliğindeki göçmen sayısı bir iki bine ulaştı ama, birkaç gün önce göçmenleri kabul etmeye hazır olduklarını açıklayan ülkeler bu kez vazgeçmeye başladılar... "Göçmenler" de ortalıkta kalakaldı...

Küba devriminden bu yana oynanan oyunların sonuncusuydu bu. Ama bu oyun da, emperyalizmin kapı komşusu, dünya devriminin bu kahraman burcu tarafından boşa çıkarıldı. Olasıdır ki, önümüzdeki günlerde bir başka yapay 'göçmenler sorunu" doğmuş olacak. Vietnam ve Kamboçya'da olduğu gibi Küba' da da emperyalist propaganda yalanlarına aldanan, devrim kaçakları bulunuyor.

Açlığa ve köleliğe koşan bu bir kaç bin Kübalı kuşkusuz devrim tarafından hoşgörüyle karşılanmayacaktır! Kaçanlar bir dramın içine sürükleniyorlar, bu kesin. Bu yüzdendir ki doğacak sorunlar devrimin değil, emperyalizmin sorunlarıdır. Ama onlar aynı zamanda devrime de ihanet ettiler. Emperyalizme ve vatanlarını terke hazırlanan bu insanlara en iyi yanıtı gene Küba halkı verdi: Geçtiğimiz hafta Havana'da yapılan gösteriye katılan 1 milyon Kübalı işçi ve emekçi, emperyalizmi ve devrim kaçaklarını lanetledi.1 milyon Kübalı, "Defolun!" diye haykırdı.

Devrimden kaçıp açlık ve köleliğe sığınan, emperyalizmin propaganda aleti olanlara verilecek yanıt her zaman budur: "Defolun!"

bugün, aralarındaki birliği ve dayanışmayı güçlendirerek mücadelelerini daha da güçlendirmek göreviyle karşı karşıyadırlar. 1 Mayıs'ta faşizmin ve gericiliğin,işçi-emekçi kitlelere yönelttiği saldırıyı püskürtmek, 1 Mayıs tutuklularının serbest bırakılmasını sağlamak; demokratik hak ve özgürlükleri sonuna kadar savunmak demokrasi güçlerinin temel görevidir.

"Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu, bütün demokratik güç ve örgütleri aralarındaki eylem birliğini daha da geliştirmeye ve 1 Mayıs tutuklularıyla dayanışmayı güçlendirmeye çağırıyor."

keskinleşen ve olgunlaşan

Faşizme karşı mücadelede, tüm de ve cephe birliğinin ne denli önemli yeri elde etmek için bu birliği yükseltmekte madığı, 1 Mayıs 80'de bir kez daha aç Mayıs'ın emekçi yığınların zihinlerine y mak, demokrasi güçlerine karşı kullanıla mak için, baskı ve yasaklamalara alabild mayı amaçlamıştı. Bu doğrultuda, 1 M resmi terör görülmemiş boyutlara ulaştı ilk havası, yığınlar arasında bilinçli bir b

Burjuvazinin bu saldırıları karşısı sahip çıkılması bu kazanımın en yaygı mesi, işçi sınıfı ve tüm demokrasi güçl görevini oluşturuyordu. Bu görevin sırt koşulunun ise, 1 Mayıs'ta en geniş birl olduğu açıklıkla vurgulanmıştı.

Bugün, verilerin sınırlılığına rağm '80 eylemlerinin, demokrasi güçleri açı yanları, birleşik eylemin örgütlenmesi

YÜRÜYÜŞ
Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd.Şti. adına NİHAT SARGIN ● Genel Yayın Yönetmeni: Zeki KILIÇ ● Yazı İşleri Müdürü: Nejat KOCABIYIKOĞLU ● Yönetim: Konur Sok. 15/8 Kızılay-ANKARA, Tel 17 45 81 ● İstanbul Bürosu: Piyerloti Cad. 21/2 Çemberlitaş-İSTANBUL ● Avrupa Temsilciliği: İnfo-Türk Ajansı 13/2 Square Wiser - 1040 Bruxelles BELÇİKA Tel 230 34 72 ● İlan Koşulları: Arka kapak renkli 22.500 TL, Arka kapak siyah beyaz 16.000 TL, İç sayfalar sütun santimi 200 TL ●

● Abone Koşulları: Yıllık 400 TL, altı aylık 200 TL ● Avrupa: Yıllık 60 DM, altı aylık 30 DM ● Amerika: Yıllık 80 DM, altı aylık 40 DM ● Avustralya-Japonya: Yıllık 100 DM, altı aylık 50 DM.

● AVRUPA Ödeme adresi: İnfo-Türk Banka Hesabı: BBL 310-0148714-62 Bruxelles - BELÇİKA

Baskı: Em-Aş Ofset Tesisleri 6/5/1980

DÜNYA 1 Mayıs 1980'i de geride bıraktı. 1 Mayıs 1980 gittikçe keskinleşen mücadele koşullarında kutlandı. Bu yüzden de 1980 yılında İşçi Sınıfının Uluslararası Birlik, Dayanışma ve Mücadele gününün anlamı yeni boyutlar kazandı.

1 MAYIS 1980 günü, dünyanın görünümünde savaş çığlıkları atan ama bir yandan da korkan bir emperyalizm var. Orta Doğu'da dengenin bozulması için bir yığın karanlık gücün oynadığı oyunlara tanık oluyor dünya. ABD İran'a fiyasko ile sonuçlanan bir saldırıda bulunuyor. Amerikan savaş gemileri, roketleri, uçakları bölgemizde cirit atıyorlar. Türkiye'nin komşularıyla barışçı ilişkilerinin bozulması için elde gelen yapılıyor. Bir yandan Irak ile İran arasındaki gerginlik savaşın eşiğine getirilirken bir yandan da Suriye içlerinde Mossad ajanları ve Müslüman kardeşler maskesi altında karışıklık çıkartılıyor. İsrail'in eski terörist lideri Menahem Begin ile anlaşan ABD maşası Enver Sedat Filistinlilerin içecek sularının bile siyonistler tarafından kontrol edilmesine gözyumuyor. Filistin halkı evsiz, barksız, yurtsuz. Ama artan Sovyet tehdidi masalı ile ABD, Batı Avrupa'ya Pershing ve Cruise adlı nükleer silahlarını yerleştiriyor. Bu roketler ABD'nin tekellerine tam 6 milyar dolar kazanç sağlayacaklar.

1 MAYIS 1980 Şili'de yasak. Toplama kamplarında bile normal günlerde izin verilen toplu spor, kültür gibi çalışmalar yasaklanmıştır. 1 Mayıs günü Şili ordusu alarma geçirilmiş, başkent Santiago ve diğer kentlerde muhtemel gösterilere karşı çok sıkı önlemler alınmış, buna rağmen 1 Mayıs kutlanmış, 517 kişi tutuklanmış, bir kişi de öldürülmüştür.

● Onur Güvenli

1 MAYIS 1980

AMA Nikaragua'da bu yıl 1 Mayıs başka bir coşku ile kutlanmıştır. Managua caddelerinde yüzbinleri bulan kadınlı, çocuklu, allı, yeşilli topluluklar özgürlüğün, emekçilerin iktidarının ilk 1 Mayıs'ını kutlamışlardır.

KENDİ yurtlarına "Latin Amerika'nın ilk kurtarılmış toprağı" adını veren Kübalılar başkent Havana'da bir milyon kişinin katıldığı bir mitingin coşkusu içinde kutladılar 1980 yılının 1 Mayıs'ını.

AFRİKA'nın, Asya'nın özgürlüklerine ve bağımsızlıklarına yeni kavuşmuş ülkelerinde de kutlandı bu yıl 1 Mayıs. Bu törenlerin hepsinde işçi sınıfı önderlerinin, Marx'ın, Engels'in, Lenin'in portreleri taşındı. Gençler, çocuklar en güzel giysilerini giydiler ve giysilerinin bir yanına mutlaka al renkte bir fular ya da bir eşarp taktılar. Çünkü bu renk işçi sınıfının uluslararası dayanışmasını simgelemekteydi. Çünkü bu renk, işçi sınıfının nerdeyse yüzyıl önce çalışma süresini sekiz saate indirmek için Chicago'nun Samanpazarında akıttığı kanlardan kaynaklanmaktaydı.

VE 1980 yılının 1 Mayıs'ına varılmadan önce dünyanın ilk işçi devleti Sovyetler Birliği'nde kabul edilen yeni Anayasa "savaş propagandası yapılmasını" yasaklıyordu. Bu ülkede okul çocuklarına en çok söylenen söz "Barış" ve "İnsan"dı. Bu ülkenin okullarının duvarlarında yazan çeşitli sloganlar arasında en çok rastlanılanı ise, "Yüyüzünün en büyük hazinesi insandır." idi.

1 MAYIS 1980, tüm bunlardan ötürü ayrı bir önem ve anlama sahip. Çünkü 1 Mayıs 1980, "insanca" olanla "insanlık dışı" olan arasındaki mücadeleyi simgeliyor, "İnsanca"nın zafer işaretini veriyor. Tarihin çöplüğüne, roketlerine, uçak gemilerine, saldırgan komandolarına, helikopterlerine, sırıtkan ve kindar başkanlarına, afur tafurlarına, böbürlenmelerine rağmen eninde sonunda atılacak olanlar 1 Mayıs'ları engellemek için ellerinden geleni yapıyorlar. Başaramıyacaklar.